

Sygn. akt II CZ 71/17

POSTANOWIENIE

Dnia 15 listopada 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Kozłowska (przewodniczący)

SSN Jan Górski (sprawozdawca)

SSN Wojciech Katner

w sprawie z powództwa F.Z.

przeciwko I. Spółce Akcyjnej z siedzibą w Z.,

obecnie I. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

z siedzibą w Z.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 15 listopada 2017 r.,

zażalenia powoda

na wyrok Sądu Okręgowego w P.

z dnia 23 czerwca 2017 r., sygn. akt II Ca [...],

**uchyla zaskarżony wyrok i pozostawia rozstrzygnięcie
o kosztach postępowania zażaleniowego w orzeczeniu
kończącym sprawę w instancji.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w P. wyrokiem z dnia 23 czerwca 2017 r. uchylił zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego [...] w P. z dnia 18 maja 2016 r. w całości i sprawę przekazał temu Sądowi do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania. Wskazał, że sąd pierwszej instancji nie rozpoznał istoty sprawy, a ponadto wydanie wyroku wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości.

Orzeczenie to zaskarżyła zażaleniem strona powodowa, w którym wniosła o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w P. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Sąd drugiej instancji - jak wynika z art. 386 § 4 k.p.c. - może uchylić zaskarżony wyrok i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania w trzech wypadkach: w razie stwierdzenia nieważności postępowania (art. 386 § 2 k.p.c.), w razie nierozpoznania przez sąd pierwszej instancji istoty sprawy albo gdy wydanie wyroku wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości (art. 386 § 4 k.p.c.).

W niniejszej sprawie u podstaw orzeczenia uchylającego zaskarżony wyrok i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania legła ocena Sądu Okręgowego, że Sąd pierwszej skupił się na charakterze kary umownej określonej porozumieniem z dnia 1 grudnia 2014 r., nie dostrzegając, że istnieje kilka tytułów wykonawczych stanowiących podstawę niezależnych egzekucji. Stwierdził ponadto, że skoro na podstawie złożonego do sprawy tytułu wykonawczego toczyło się postępowanie egzekucyjne Km [...], wymagało wyjaśnienia na podstawie jakich tytułów prowadzone było postępowanie w sprawie Km [...].

W judykaturze Sądu Najwyższego utrwalił się pogląd, że o nierozpoznaniu istoty sprawy można mówić wówczas, gdy sąd nie odniósł się do tego, co było przedmiotem sprawy, gdy zaniechał zbadania materialnej podstawy żądania, albo merytorycznych zarzutów strony, uznając bezzasadnie, że nie jest

to konieczne z uwagi na istnienie przesłanek materialnoprawnych lub procesowych unicestwiających roszczenie (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2015 r., V CZ 91/14, nie publ.; z dnia 5 marca 2015 r., V CZ 126/14, nie publ.; z dnia 21 maja 2015 r., IV CZ 10/15, nie publ.; z dnia 26 czerwca 2015 r., I CZ 60/15, niepubl. oraz powołane w nich orzeczenia).

W sprawie, w zakresie w jakim strona powodowa dochodzi zapłaty kary umownej za zwłokę w zwrocie tytułu wykonawczego istotne było prawidłowe ustalenie żądania powoda. Na podstawie tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty z dnia 15 kwietnia 2009 r. wydanego przez Sąd Rejonowy w S. prowadzone były bowiem dwa postępowania egzekucyjne: przez Komornika Sądowego pod sygn. akt KM [...] /12, oraz przed Komornikiem Sądowym pod sygnaturą KM [...] /13. Istotne było zatem ustalenie, który tytuł wykonawczy był objęty zawartym porozumieniem z dnia 1 grudnia 2014 r.

W odpowiedzi na pozew obydwa tytuły wykonawcze zostały wskazane, a ponadto Sąd Okręgowy nie tylko ściągnął akta sprawy egzekucyjnej Km[...] /12, ale też przeprowadził z nich dowód.

Co do zasady, w systemie apelacji pełnej wszelkie nieprawidłowości dotyczące naruszeń prawa materialnego lub procesowego, poza wskazanymi w art. 386 § 2 i 386 § 4 k.p.c. powinny być, załatwiane bezpośrednio w postępowaniu apelacyjnym. W przyjętym w polskim modelu apelacji postępowanie apelacyjne stanowi kontynuację postępowania przed sądem pierwszej instancji, a jego przedmiotem jest także rozpoznanie zgłoszonego w pozwie żądania, nie zaś wyłącznie kontrola zaskarżonego orzeczenia (por. uchwała składu siedmiu sędziów z 31 stycznia 2008 r., III CZP 49/07, OSNC 2008, nr 6, poz. 55).

Ponadto, należy podkreślić, że po zmianie art. 386 § 4 k.p.c. z dniem 1 stycznia 2000 r. nawet potrzeba znacznego uzupełnienia postępowego dowodowego nie może stanowić podstawy do wydania przez sąd drugiej instancji orzeczenia kasatoryjnego; może nią być - jak wynika jednoznacznie z obecnego brzmienia tego przepisu, oprócz nierozpoznania przez sąd pierwszej instancji

istoty sprawy - tylko konieczność przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości.

Z przytoczonych względów, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁵ § 1 w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

jw